

Gra terenowa dla starszych i młodszych

WRZELOWIECKI

PARK KRAJOBRAZOWY

Wycieczki są super, ale wycieczki z zadaniami są jeszcze lepsze!
Baw się, poznając przyrodę! Tu nie ma złych rozwiązań!

Przebieg trasy:

Ścieżka przyrodnicza „Skrzypowy Dół” (Leśniczówka Kluczkowice – Góry Kluczkowickie – Leśniczówka Kluczkowice).

O obszarze:

Wrzelowiecki Park Krajobrazowy leży w środkowo-zachodniej części Wyżyny Lubelskiej. Strome krawędzie doliny Wisły, malownicze wąwozy lessowe i piaszczyste wydmy tworzą niezwykle różnorodny krajobraz tego miejsca. Bogata budowa geologiczna pozwala zaobserwować tutaj wszystkie rodzaje gleby występujące w okolicy, a co za tym idzie – niemal wszystkie typy zbiorowisk roślinnych.

Duże walory przyrodnicze mają stawy w Kluczkowicach. Można tu spotkać ciekawe gatunki ptaków, np. perkoza rdzawoszyjnego i kokoszkę wodną. Obok stawów znajduje się pałac rodziny Kleniewskich, dziś siedziba Muzeum Regionalnego.

Runo lasów grądowych porastających te tereny odznacza się bogactwem gatunkowym roślin

zielnych. Są one zróżnicowane sezonowo, bowiem termin ich kwitnienia uzależniony jest od rozwoju liści drzew, zacinających dno lasu. Wczesną wiosną możemy zaobserwować tu zwiastuny wiosny, czyli geofity. Są to rośliny, które kwitną w lasach przed rozwojem liści. Należą do nich np. zawilce czy ziarnopłon wiosenny. W maju natomiast kwitną: gajowiec żółty, czworolist pospolity, marzanka wonna. Ścieżka przyrodnicza „Skrzypowy Dół” biegnie siecią drogowych wąwozów lessowych (głęбочnic) oraz wśród sadów owocowych. Wędrując ścieżką, w runie leśnym spotkać można również: podagrycznik pospolity, dąbrówkę rozłogową, kopytnik pospolity, nerecznicę samczą, groszek wiosenny, konwalijkę dwulistną, szczawik zajęczy i wiele innych roślin.

Zadanie 1. Leśna ciuciubabka

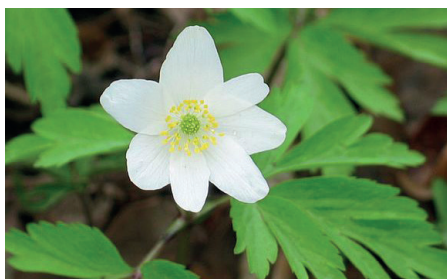
Na trasie wędrowki możemy podziwiać lasy łąkowe. Górne piętro lasu łąkowego tworzą następujące gatunki drzew: dąb szypułkowy, lipa drobnolistna, grab pospolity, klon zwyczajny. Czy potrafisz je rozpoznać? Spróbuj znaleźć te gatunki.

W okresie wegetacyjnym drzewa najłatwiej rozpoznać po liściach. Jeśli drzewa nie mają jeszcze liści, rozpoznamy je po pokroju i korze. Przyjrzyj się korze, kształtom korony

i pni poszczególnych gatunków drzew. Sprawdź, jaka kora jest w dotyku – która jest bardziej gładka, a która szorstka i mocno wyżłobiona.

Zabawa w leśną ciuciubabkę: znajdźcie 4 różne gatunki drzew i dotknijcie ich pni. Następnie jednej osobie zakryjcie oczy i poprowadźcie ją krętą drogą do jednego z poznanych wcześniej drzew – jej zadaniem będzie rozpoznanie poprzez dotyk, które to drzewo.

Zadanie 2. Obraz z natury

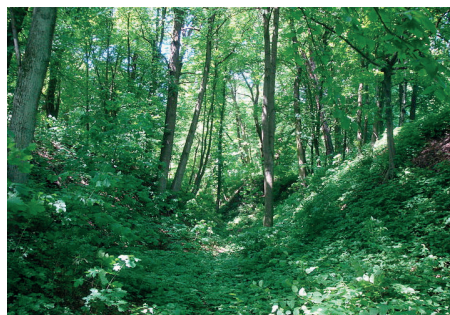
Zawilec gajowy

Fot. Agnieszka Kwiecień (Nova)/CC BY-SA 3.0

Wędrując trasą, zbieraj różne drobne, martwe elementy przyrody (pamiętaj, że nie należy zrywać ani w żaden sposób niszczyć roślin). Mogą to być szyszki, patyki, kamienie, pióra, opadłe liście. Na koniec wycieczki ułóż z nich na ziemi obrazek, który w sposób symboliczny opisuje Twoją osobowość: jaki jesteś, co lubisz, o czym marzysz. Opowiedz o tym pozostałym uczestnikom wycieczki.

Zadanie 3. Zielona medytacja

Znajdź miejsce, w którym czujesz się dobrze, i usiądź na trawie. Spróbuj wyciszyć umysł i rozejrzyj się dokoła, zwracając uwagę jedynie na kolor zielony. Przyjrzyj się dokładnie: ile różnych odcieni zieleni widzisz? Spróbuj znaleźć w swoim otoczeniu zieleni najjaśniejszą i najciemniejszą. Potem zwróć uwagę na zielone kształty, najpierw największe (np. korony drzew), a następnie przyjrzyj się, z jakich drobnych kształtów się one składają; zwróć uwagę na różne kształty liści drzew, krzewów, a także roślin zielnych.

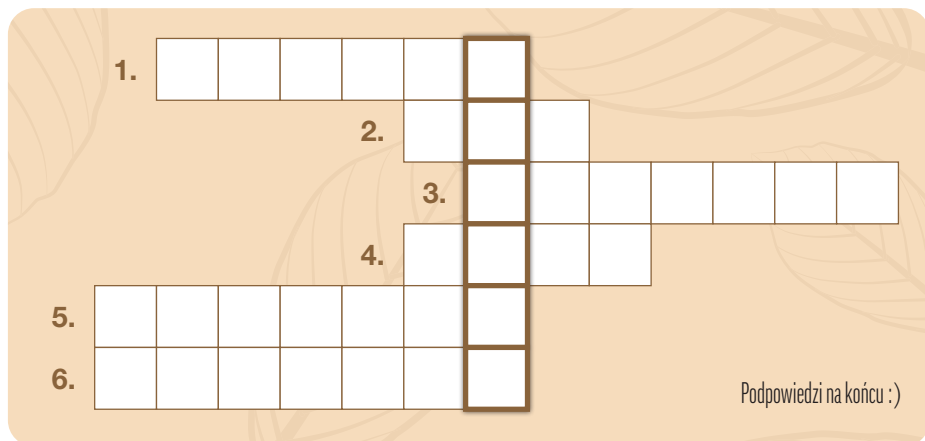

Wąwóz lessowy we Wrzeliwieckim Parku Krajobrazowym
Fot. Ciacho5 / CC BY-SA 4.0

Zadanie 4. Krzyżówka

Rozwiąż krzyżówkę i znajdź hasło.

1. Inaczej zawilec
2. Może być na przykład grądowy
3. Płaz z ogonem
4. Najniższa warstwa roślinna w lesie
5. Ma jaskrawe żółte kwiaty, o czym mówi jego nazwa
6. Wyglądem przypomina żabę, ale jest od niej grubsza i nie skacze

Zadanie 5. Znajdź drugie życie drzew

Na trasie ścieżki przyrodniczej możemy spotkać sędziwe drzewa; niektóre z nich są już martwe. Warto wiedzieć, że są one bardzo cenne przyrodniczo, ponieważ stanowią środowisko życia licznych saproksylobiontów, czyli organizmów związanych z martwym drewnem. Wśród nich dużą grupę stanowią owady, a także grzyby i porosty. Liczne dziuple w takich drzewach dają schronienie ptakom,

drobnym ssakom i płazom. Można powiedzieć, że martwe drewno ma swoje drugie życie.

Spróbuj znaleźć zwalone drzewo i przyjrzyj się, jakie organizmy je zamieszkują (za skrzyżowaniem dróg, gdzie ścieżka przyrodnicza łączy się ze spacerową znakowaną na zielono, można zobaczyć powalone drzewo będące w końcowej fazie rozkładu).

Zadanie 6. Gra w skojarzenia

Usiądźcie w rzędzie, patrząc w jednym kierunku. Jedna osoba – narrator – upatruje sobie jakiś element natury lub krajobrazu, który przykuł jego uwagę, ale nie nazywa go

wprost, tylko opisuje, z czym mu się on kojarzy. Pozostali uczestnicy zabawy próbują odgadnąć, jaki element narrator ma na myśli.

Zadanie 7. Zgadywanka

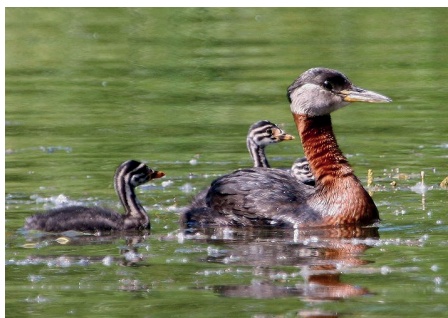
W cieniu lasów wilgotnych rośnie, kwitnieniem mówi o nadchodzącej wiosnie.

To roślina mała, skromna, żółtozielona – jak się nazywa ona?

Warto wiedzieć, że dzięki niej zdrowa będzie śledziona.

Podpowiedzi na końcu :)

Zadanie 8. Piosenka

Perkoz rdzawoszy
Fot. Public domain/Wikipedia

Spróbujcie stworzyć melodię dla piosenki i zaśpiewajcie ją wspólnie:

*Idziemy wąwozami, słońce grzeje nas,
Owady, ptaki nas witają, a wokół pachnie las,
W runie rosną kwiatki i zachwycają nas,
Gdy razem wędrujemy, śmiejąc się cały czas.*

Alternatywnie: ułóżcie własną ekopiosenkę do melodii „Płonie ognisko w lesie”.

Zadanie 9. Pamiątkowe selfie

Zatrzymajcie się obok skarpy, na której widać interesujący profil, ukazujący budowę geologiczną z różnymi warstwami. To

ciekawostka przyrodnicza, a zarazem jedyna w swoim rodzaju ścianka, nadająca się na tło pamiątkowego selfie.

BRAWO! Jesteście super!

Opracowanie:
Fundacja Ziemia i Ludzie

Strona projektu:
www.naturanapokolenia.pl

Współautorzy zadań:
sluchacze Puławskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku
oraz uczniowie Zespołu Szkół Ogólnokształcących
nr 2 w Puławach